

גמליאל איתח ז"ל

בן רחל ודוד ז"ל

נולד במרוקו : חורף ה'תרצ"א - ינואר 1931

עלה לארץ : ה'תש"ט - 1949

נפטר : א' אלול ה'תשע"ו - 04/09/2016

לפני כמעט 86 שנים נולד גמליאל בעיר פס שבמרוקו. שם עברו עליו ילדותו ונעוריו, שם למד קרוא וכתוב בעברית, ערבית וצרפתית. הוא הצטרף אל תנועת הנוער "הצופים". כאשר שמעו כולם ברדיו את החלטת האו"ם, יצאו החברה = הצעירים היהודים בזהירות שמחה ובשירים תלו את דגלי ישראל ואפילו העזו לרקוד, למרות החשש מהאוכלוסיה הערבית.

הרצון לעלות לארץ-ישראל החל לנקר בעוצמה הולכת וגוברת. 5 פעמים ניסה גמליאל לברוח ונתפס. בכל פעם נעצר ל-24 שעות. אבל... בפעם האחרונה ב-1949 הצליח להתגנב אל תוך קבוצת שחקני כדורגל שנסעו ברכבת לשחק בחו"ל, כדי שלא יחשדו בו, לקח עימו רק תיק קטן מאוד. ברגע שעבר את הגבול, כבר היה יותר קל להגיע לארץ – ישראל.

הוא עלה עם קבוצה של צעירים כמוהו מארצות המגרב, שנשלחו לקיבוץ "דורות" שבדרום, אחרי שנה החליטו הצעירים לבדוק איך זה לחיות בקבוץ ותיק וגדול ועברו לתל-יוסף, שלא מצא חן בעיניהם, ואז עברו לקיבוץ מעגן שע"י הכנרת, עד שהתגייסו לצבא – לנח"ל. הוא הגיע לדרגת סמל בנח"ל, אך סרב לחתום על המשך שרות קבע, ו"משרד החקלאות" הציע לו לעבוד בערבה. שם עבד כ-5-6 שנים בניסיונות בגידולים שונים. שם גם פגש והתאהב בחיילת ניצה בן-יהודה בת

אשדות שהיתה בהיאחזות הנח"ל "עין רדיאן" – שהפכה אח"כ לקיבוץ יטבתה הם נישאו באשדות, ומשרד החקלאות הציע לו שליחות חקלאית באינרן (בתקופה הטרומ-חומינית) וגמליאל שהרגיש ציוני נלהב מקצות בהונותיו עד שורשי שפמו העבות בלוריתו השחורה, הרגיש שזה ממש לא מתאים לו לעזוב את ישראל ואת אשתו הצעירה, ובקש שנת חופשה ללא תשלום (חל"ת) כדי לנסות לחיות בקיבוץ של ניצה ומאז הוא כאן. גמליאל נקלט במהירות בחיי הקיבוץ בחברה ובעבודה. בענף התמרים היה חקלאי חרוץ ומסור. ועד מהרה זכה גם לעבוד בבית-ירח עם סטולר, לדבריו ולמד ממנו רבות בנוסף על הידע הרב שכבר צבר בעבודתו בערבה.

בתיקו האישי אשר ארכיון הקיבוץ נמצא גם מכתב מעניין מקיץ 1958, המבשר לו ש: "קיבוץ יטבתה רשם את כבודו בספר הזהב של הקרן הקיימת לישראל כחבר בצוות האזרחים אשר הטָה שָׁכָם בהקמת יטבתה ולאות הערכה על עזרתך" תוך זמן קצר מאוד של מועמדות בקיבוץ אשדות התקבל גמליאל לחברות יחד עם עוד חתנים וכלות שהצטרפו לבנות ובני זוגם "הקיבוצניקים" (כמו אלתר אופיר, שולה ערפלי ושרי ספיר). משרד החקלאות לא מָרָפָה מגמליאל ומבקש מהקיבוץ לשחרר את גמליאל ל-3 שבועות כדי לעזור בהעברת עצי תמרים מעמק הירדן לעין-רדיאן ומועצת הקיבוץ מסכימה להיענות לבקשה.

ועדת המינויים שמה עליו עין, וממליצה לבחור בו לועדת קשר, סדרן-עבודה ואח"כ לועדת החברים או ועדת הפרט כפי שנקראה בראשותו של ישעיהו פונדק. הוחלט לבחור בו לעבוד באקונומיה = מחסן המצרכים שהיה די דל באותן שנות צנע, וגמליאל יודע מעבר לקביעת התפריט גם לכבוש מלפפונים ועוד ירקות, כדי לגוון במקצת את התפריט, לשמחת ליבם של החברים. אח"כ הוא עובר לעבוד בלול וכאשר הענף עובר מהפכה והופך להיות במסלול יחיד של פיטום, כל השיווק עובר דרך משחטת "עוף טוב", אשדות חייבת להכניס חבר מטעמה והיא בוחרת בגמליאל שתוך זמן קצר מקבל קביעות. תוך אותו זמן מצליח גמליאל ביחד עם ניצה לבנות משפחה לתפארת 4 בנים ושתי בנות. ואשדות שולחת את גמליאל

לסמינר רעיוני, "עוף טוב" לא מוותרים עליו ושולחים אותו ל"טיול-סיום" עבודה באירופה למשך 3 שבועות, לקראת הגדלת המשחטה ושיפורה. עם כל העבודה המרובה, הוועדות למיניהן שבהן הוא מכהן, הוא מקפיד לדווח בעלון.

גמליאל גם מעורב מאוד בכל הקשור לילדים. הוא נוזף בוועדת החינוך שמוצאת לנכון לגנות מעל דפי העלון את התנהגות חברת הנעורים, מבלי שהודיעו או דברו עם הוריהם קודם, וידוע שכבר חודשים רבים אין לנערים מדריך.

לאחר שנים רבות וקשות שנשא באחריות רבה ב"עוף טוב" הקיבוץ שוב דורש שגמליאל יחזור לעבוד בבית. המזכירות מלאת הערכה שגמליאל מסכים לעבוד במטבח. נמצאת בתיקו ברכה והערכה על העבודה העצומה שהשקיע יחד עם חבריו לעבודה בהכנת שפע המאכלים ל"ליל הסדר" ולהמוני האורחים שהגיעו

במשך כל ימי חג הפסח.. ובינתיים הילדים גדלים מתקבלים לחברות בקיבוץ ומתגייסים לצבא, וברכות לבן עדי המסיים קורס קצינים בהצטיינות. הם גם מוצאים בני ובנות זוג. והגר מתחתנת ראשונה ואחריה טלי ועד מהרה הופכים את גמליאל וניצה לסבא וסבתא מאושרים וגאים...

במשך השנים מראינת עמליה מהארכיון את גמליאל, בהזדמנויות חגיגות כמו יום ההולדת ה-60 של הקיבוץ, ראיון של 3 דורות "סבתא ציפורה, גמליאל וניצה מדור הביניים וטלי בת הדור השלישי".

גם לאחר ששמחנו שחזר לאחר 11 ימים מבית-החולים בעקבות התקף לב, ויחד עם ניצה הוא מספר על רגעי האִימה והקושי כשהרופאים כל הזמן אומרים לו: "אסור לך פה! ואסור לך שם! אל תלך! אל תתאמץ!!! "ואח"כ על סדנא די חדשה ומיוחדת לשיקום הלב שעבר ביחד עם ניצה, כי הרופאים מבינים שחייבים לערב בשיקום גם את הנשים. וגמליאל מספר: "אני הרי ישבתי ע"י ניצה וראיתי את הטיפולים שעברה, אז עשיתי מאמץ כדי לצאת מזה ולתפקד. נכון שיש לי כמה מגבלות, אך אני לא מתבייש בהן, אני שמח שיצאתי ואני כבר נוסע ועובד" וביחד שניהם אומרים: "מה שנותן לנו הרבה כוח במאבק וטעם בחיים זו המשפחה שלנו עם הילדים והנכדים. בשבילם הכול כדאי..." בסדנא שחצי מהמפגשים הוקדשו להרצאות והסברים וחציים לפיזיותרפיה מיוחדת ללב, כדי למגר את הפחדים ולהעלות את החולה בחזרה למסלול של חיים נורמאליים.

לאחר מותה של ניצה, גמליאל ממשיך בחייו, וזוכה אפילו לנין ו-2 נינות. הוא מוצא אהבה חדשה את אמירה ומצליח להגשים חלום שן של "טיול שורשים" במרוקו עם אמירה, בניו ובנותיו. היה תמיד מסור בכל מקום בו עבד ומילא את כל תפקידיו בנאמנות גדולה. בשנים האחרונות סבל מבעיות הלב ומדי פעם ראינו את האמבולנס לוקח אותו לבית-החולים ואח"כ מחזיר אותו.

למרות הכול אתם בני משפחתו, האחים של גמליאל ומשפחותיהם, ילדיו דודו, הגר, טלי, חן, עדי ואבי עם 22 הנכדים והנכדות, הנין ושתי הנינות, הכלות והחתנים תזכרו את אבא וסבא גמליאל, שחי חיים שלמים, וזכה להגשים בוודאי חלק מחלומותיו, העלייה לארץ-ישראל. בניית המשפחה הגדולה שלכם.

נזכור אותך גמליאל, כמו שהיית במיטבך.

תהא נשמתך צרורה בצרור החיים ובצרור זכרונותינו, כל עוד אנו חיים

בהערכה רבה ובשם כל חברי קבוץ אשדות יעקב איחוד:

כתבה עמליה (השכנה משמאל)